

woj. 3.12.2020r.

UCHWAŁA Nr **Projekt**
RADY MIEJSKIEJ W KAZIMIERZU DOLNYM
z dnia

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Kazimierz Dolny na lata 2021 - 2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 ze zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.), oraz art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020r., poz.1876), Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 dla Gminy Kazimierz Dolny, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

adm.
30.11.2020r.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Kazimierzu Dolnym
z dnia

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY KAZIMIERZ
DOLNY NA LATA 2021 – 2025**

WSTĘP

PRZEMOC W RODZINIE TO ZAMIERZONE I WYKORZYSTUJĄCE PRZEWAGĘ SIŁ DZIAŁANIE PRZECIWI CZŁONKOWI RODZINY, NARUSZAJĄCE PRAWA I DOBRA OSOBISTE, POWODUJĄCE CIERPIENIE I SZKODY.

Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody.

Jedną z cech charakterystycznych przemocy domowej jest dysproporcja sił, przewaga jednej ze stron. Przemoc występuje w relacji silniejszy – słabszy np. mężczyzna-kobieta, dorosły- dziecko, osoba zdrowa- osoba chora, osoba dorosła-osoba stara.

Oczywiście nie chodzi tylko o siłę, przewagę fizyczną, ale także psychiczną, intelektualną, społeczną, finansową, związaną ze zdrowiem czy wykształceniem.

Krzywdząca jest nie sama przewaga, którą można spożytkować do opieki nad słabszym człowiekiem np. dzieckiem, ale jej wykorzystanie w celu oddziaływania na osobę słabszą, w celu zmuszenia jej do podporządkowania się woli, życzeniom, pomysłom drugiej osoby – stosującej przemoc.

Przemoc często rozwija się latami, coraz bardziej zniewalając, odbierając osobie krzywdzonej jej wewnętrzną moc, doprowadzając do wyczerpania, bierności, przekonania, że nic nie zmieni jej sytuacji, że jest winna doznawanej przemocy.

Taki stan i przekonania, wydłużają oraz utrudniają szukanie pomocy i proces wychodzenia z przemocy. Osoba krzywdzona praktycznie bez pomocy z zewnątrz bardzo często nie jest w stanie poradzić sobie z problemem.

O przemocy możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione 4 warunki:

- jest intencjonalna – jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- siły są nierównomierne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, osoba stosująca przemoc jest silniejsza a osoba doznająca przemocy słabsza,
- narusza prawa i dobra osobiste – osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa osoby doznającej przemocy(np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
- powoduje cierpienie i ból – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody. Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że osoba doznająca przemocy ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Można wyodrębnić różne rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczną – bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, ale także używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użyciem, zadawanie bólu.
2. Przemoc psychiczną – sprawowanie przez osobę stosującą przemoc kontroli nad osobą doświadczającą przemocy, np. straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabranie dzieci, niszczenie lub grożenie zniszczeniem rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów, mówienie osobie, że jest do niczego, że jest brzydka, głupia, chora psychicznie, że sama sobie nie poradzi.
3. Przemoc seksualną – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy.

4. Przemoc finansową (ekonomiczną) – np. utrzymanie kobiety w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie jej pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości pieniędzy na prowadzenie domu.

5. Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb tj. mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp..

Stosowanie przemocy prowadzi u osoby, która jej doznaje do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w życiu dorosłym.

W związku z tym konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno osobom stosującym przemoc jak i doświadczającym przemocy ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie skierowany jest do osób doświadczających przemocy w rodzinie (dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie oraz świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi (nauczyciele, pedagodzy, pracownicy socjalni, policjanci pracownicy wymiaru sprawiedliwości, pracownicy służby zdrowia, księża).

DIAGNOZA ŚRODOWISKA

Diagnozę problemu sporządzono na podstawie raportu działalności Ogólnopolskiego Pogotowia „Niebieska Linia”, danych ze strony Komendy Głównej Policji oraz otrzymanych informacji z Posterunku Policji w Kazimierzu Dolnym i Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Z raportu podsumowującego działalność Ogólnopolskiego Telefonu dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” za rok 2020 wynika, że dyżurujący przeprowadzili 22 347 rozmów głównie z osobami doświadczającymi przemocy. Dla porównania w roku 2016 rozmów tych było 10 844. W miesiącu wrześniu na Niebieską Linie zadzwoniło 1889 osób. W 54% rozmów był to pierwszy kontakt dzwoniącego z infolinią. Wśród telefonujących zdecydowaną większość stanowiły kobiety (78%), jednak również mężczyźni nierzadko korzystali z możliwości uzyskania porady czy wsparcia. Numer infolinii wybierali głównie dorośli. W analizowanym okresie odebrano 16 połączeń od dzieci lub niepełnoletniej młodzieży (0,8% wszystkich rozmów). Pogotowie „Niebieska Linia” ma charakter ogólnopolski. We wrześniu 2020 roku na infolinię dzwoniło ze wszystkich regionów Polski. Na tle innych województw, stosunkowo najwięcej telefonów specjaliści odebrali od osób z Mazowsza (31%), najmniej telefonów było z województwa warmińsko-mazurskiego (1,3%). Połączenia wykonywano głównie z dużych i małych miast, niemały udział stanowili również mieszkańcy wsi (20% wszystkich odebranych połączeń). Z raportu wynika, że osoby zgłaszające przemoc rzadko mówią tylko o jednym jej rodzaju. Przemoc psychiczną towarzyszy w zasadzie każdej z pozostałych form. Zgłaszała ją we wrześniu 605 osób (w tym 5 dzieci), przemoc fizyczną zgłaszało 338 dzwoniących (w tym 5 dzieci). Odnotowano również niemały udział przemocy ekonomicznej oraz seksualnej. Większość osób, podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie działała będąc pod wpływem alkoholu. Z danych Komendy Głównej Policji za 2019 r. wynika, że województwo lubelskie jest na

trzecim miejscu jeśli chodzi o ilość założonych i wypełnionych Niebieskich Kart a także odnotowano najwięcej kobiet, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie(5797).

Ze sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działającego przy OPS w Kazimierzu Dolnym wynika, że od roku 2016 do 2020 założono 65 Niebieskich Kart z czego 9 jest nadal czynnych. W 2020 r. Zespół założył 6 Niebieskich Kart.

Z ustaleń podczas wywiadów środowiskowych i spostrzeżeń pracowników socjalnych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzu można zauważyć, że zjawisko przemocy jest dość częste, ale również często przemoc jest zatajana przez osoby jej doświadczające lub też bagatelizowana. Rodziny dotknięte przemocą są bardzo niechętne do rozpoczęcia procedury Niebieskiej Karty.

Przemoc od wielu lat jest traktowana jako ważny problem społeczny. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona od zawsze, to o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Takiego funkcjonowania, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Problem przemocy wymaga podjęcia szerokiego, zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020, poz.218 ze zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020, poz.1359),
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020, poz.2050),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej(t.j. Dz. U. z 2020, poz.1876),
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.

CELE PROGRAMU

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Celami szczegółowymi będą:

1. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
2. Wsparcie i profesjonalna pomoc doradcza oraz socjalna – dzieciom i rodzinom dotkniętym przemocą.
3. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.
4. Ochrona i wsparcie w sytuacjach kryzysowych osób doświadczających przemocy w rodzinie.
5. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec sprawców przemocy.
6. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z tym problemem.
7. Poszerzanie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy i sposobów rozwiązywania tego problemu wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

ZADANIA PROGRAMU

1. Stworzenie na terenie Gminy Kazimierz Dolny efektywnego systemu pomocy osobom doświadczającym przemocy poprzez sukcesywne ograniczanie zjawiska przemocy:

-kontynuowanie działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

-wypracowanie procedur sprzyjających niesieniu pomocy osobom doświadczającym przemocy.

Wskaźniki:

-ilość założonych Niebieskich Kart,

-informacje na stronie OPS- dotyczące działania Zespołu Interdyscyplinarnego i pomocy osobom pokrzywdzonym.

2. Podniesienie poziomu wiedzy oraz świadomości społecznej mieszkańców Gminy odnośnie zjawiska przemocy i możliwości uzyskania pomocy w tym zakresie:

-rozpowszechnianie broszur, ulotek, plakatów na temat występowania zjawiska przemocy i sposobów postępowania w przypadku doświadczenia przemocy,

-prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnych na temat zjawiska przemocy i gdzie szukać pomocy.

Wskaźniki:

-ilość rozpowszechnionych ulotek i broszur,

-ilość odbiorców akcji informacyjno- edukacyjnych,

-ilość akcji informacyjno- edukacyjnych.

3. Działania profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy, skierowane do różnych odbiorców:

-realizacja programów edukacyjnych i profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży, dotyczących:

- właściwej komunikacji interpersonalnej,
- nabywania umiejętności rozwiązywania konfliktów bez przemocy,
- Trening Zastępowania Agresji,

-organizowanie spotkań dla rodziców, nauczycieli oraz społeczności lokalnej z osobami zajmującymi się zjawiskiem przemocy, mających na celu rozwój umiejętności wychowawczych, zwłaszcza wychowanie bez przemocy,

-włączenie lokalnej społeczności w monitorowanie zjawisk związanych z występowaniem przemocy (uwrażliwienie społeczeństwa na skalę zjawiska i negatywne jego skutki),

-działania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy u osób uzależnionych lub współuzależnionych).

Wskaźniki:

-ilość programów edukacyjnych i profilaktycznych,

-ilość uczestników programów edukacyjnych i profilaktycznych,

-ilość spotkań z osobami zajmującymi się zjawiskiem przemocy dla rodziców, nauczycieli i społeczności lokalnej.

4. Zwiększenie skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy:

-szkolenie grup zawodowych, przedstawicieli różnych służb zajmujących się obszarem przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

-szkolenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki:

-ilość osób przeszkolonych,

-liczba szkoleń.

5. Zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy:

- kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych i doświadczających przemocy,
- współpraca ze specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doświadczających przemocy w celu zapewnienia wsparcia psychologicznego i terapeutycznego,
- niesienie pomocy osobom doświadczającym przemocy opartej na:

- procedurze Niebieskiej Karty,
- pracy Zespołu Interdyscyplinarnego,
- współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- współpracy z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- współpraca z Powiatowym Centrum pomocy Rodzinie w Puławach.

Wskaźniki:

- liczba udzielanych porad,
- liczba osób skierowanych do specjalistycznych ośrodków,
- liczba rodzin objętych działaniami pomocowymi.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
3. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
4. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawę przeciwdziałania przemocy.
5. Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.
6. Wzrost świadomości osób uwikłanych w przemoc co do znajomości zjawiska przemocy oraz możliwości szukania profesjonalnej pomocy.
7. Zmniejszenie skali występujących w rodzinach dysfunkcji wynikających z przemocy.

Realizatorzy programu:

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Posterunek Policji w Kazimierzu Dolnym
- Sąd Rejonowy w Puławach
- Kuratorzy sądowi
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach
- Szkoły gminne
- Organizacje pozarządowe

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie będą:

- środki pochodzące z budżetu gminy,
- dotacje celowe,
- środki ze źródeł zewnętrznych.

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Kazimierz Dolny na lata 2021 - 2025

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.) art. 6 ust. 2, tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie należy do zadań własnych gmin. Realizacja zadań, o których mowa w art.6, ust. 2 jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Kazimierz Dolny .

BURMISTRZ
mgr Artur Pamiński